

**ТЕМА: КОНСТРУЮВАННЯ З БУДІВЕЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ В І-ІІ
МОЛОДШИХ ГРУПАХ**

План

1. Конструювання – вид образотворчої діяльності його значення для всебічного розвитку дітей.
2. Види конструювання та види конструктивних матеріалів.
3. Програма навчання конструюванню з будівельного матеріалу в І-ІІ молодших групах.
4. Методи та прийоми навчання конструюванню дітей 2-3 років життя.

Література

- 1 Давидчук А.Н. Конструктивна творчість дошкільників. –Х:2012 .
- 2 Л.В. Куцакова Конструювання та ручна праця: Творчий центр: 2005
- 3 Т.С.Комарова Образотворча діяльність у дитячому садку – Х: Ранок 2007
- 4 В.П.Котляр Основи образотворчої діяльності . Методика художнього виховання дітей –К: «Кондор» 2006
- 5 Г.В.Сухорукова, О.О. Дронова, Н.М.Голота, Янцур Образотворче мистецтво з методикою викладання в навчальному закладі –К:»Слово» 2010
- 6Будівельно- конструктивні ігри// Дошкільний навчальний заклад №15 2013

1.

«Програма виховання в дитячому садку» - відводить значне місце розумовому вихованню дітей. Ці завдання успішно вирішуються в процесі конструктивної діяльності.

Конструктивна діяльність – це продуктивна діяльність, в процесі якої дитина активно створює та баче результати своєї роботи. Слово

конструювання походить від латинського «construktio», що в перекладі означає – будова конструкція.

Велику увагу конструюванню приділяли психологи: Ельконін Д.Б., Давидов В.В., Непомняща Н.І., Лурія А.Р., Запорожець А.В., які довели, що творчі можливості проявляються вже з зображувальною діяльністю та грою, має зв'язок з художньою конструктивно-технічною діяльністю дорослих.

Гра – найбільш доступна для дитини форма діяльності в якій він самостійно приміняє отримані знання та навички.

Будівельні ігри- захоплююча творча діяльність дітей, яка сприяє всебічному розвитку малят, формуванню позитивних моральних якостей, виявленню їхньої ініціативи, розумовій та руховій активності.

Будівельно- конструктивні ігри- різновид творчих ігор, у яких діти відтворюють навколишній світ, самостійно створюючи споруди та обіграючи їх. Основним змістом цієї діяльності є відображення навколишнього життя в різноманітних будівлях і відповідних діях

Будівельний матеріал дає дитині змогу комбінувати та створювати по власному задуму нові конструкції. Будівельні ігри сприяють розвитку мислення кмітливості, вимагають від дитини зібраності та уваги.

Систематичне проведення будівельних ігор сприяє розвитку у дітей спостережливості бо в основі конструктивної діяльності лежить спостереження навколишнього життя. Діти будують по пам'яті, звертаючись до тих уявлень про предмет, яких вони набули під час спостережень навколишнього життя. Тому одним з основних завдань вихователя є збагачення уявлень дітей завдяки розгляданню різних споруд особливостей їх конструкцій та архітектурного оформлення. Вихователі повинні збагачувати пам'ять дітей уявленнями про різні споруди, пропорційне відношення їх частин, про назви цих частин, їх призначення.

Будівельні ігри пробуджують в дітей ініціативу в різних напрямках в розвитку збагачення першочергового задуму, в плануванні та

розташуванні будівлі, в підборі деталей, відповідних характеру будівлі, в ускладненні конструкцій в різноманітному використанні готових споруд.

Ігри та заняття з конструювання сприяють формуванню у дітей інтересу до техніки, виховання ініціативи, самостійності, бажання довести почату роботу до кінця, розвивають радісні емоції, художній смак. Активізується мова дітей, вони діляться задумами, пояснюють свої дії.

Конструктивна діяльність сприяє вихованню таких моральних якостей як почуття дружби, товарищкості, взаємодопомоги. Заняття організують дитячий колектив, дають змогу виховувати навички дружної роботи.

Отже, конструктивна діяльність – це практична діяльність направлена на одержання конкретного, раніше продуманого предмета відповідно до його функціонального призначення.

В дитячому навчальному закладі використовуються наступні види конструювання:

1. з будівельного матеріалу
2. з паперу
3. з природного та похідних матеріалів.

Для успішної роботи з дітьми потрібно мати необхідні **конструктивні матеріали**:

1. Набори великого будівельного матеріалу (для гри на підлозі)
2. Маленькі набори будівельного матеріалу які розраховані для дітей різних вікових груп і розроблені Агаповою М.П., Могилевським М.М., Андріановою Д.П. (настільні)
3. Тематичні набори будівельного матеріалу: «Мости», «Юний архітектор», «Космодром» тощо.
4. Конструктори: дерев'яні, металеві, пластмасові на кожну дитину: («Лего»), які мають різні по складності способи з'єднань деталей: від елементарних вкладишів до більш складних конструкторів
5. Папір, картон, природний та інші матеріали.

Дуже важливо для занять по конструюванню мати запаси різноманітних дрібних іграшок, фігурок людей, звірів, транспорту, птахів, тощо для обігрування своїх конструкцій.

Основною формою навчання дітей конструюванню є заняття з дітьми.

На кінець першого року життя дитина досягає значного рівня сенсорного розвитку і оволодіває деякими діями з предметами. Індивідуальні ігри з дітьми можна розпочинати з дев'ятимісячного віку. В цей період у дітей з'являється інтерес до дій дорослих, потреба в спілкуванні, інтерес до іграшок, бажання їх потрогати, постукати ними. В цей період необхідно викликати інтерес до дій з кубиками, цеглинками. Навчити їх сліdkувати за діями дорослих, повторювати ці дії. З такими дітьми проводяться індивідуальні ігри тривалістю 3-5 хвилин.

Для того, щоб у дитини виник інтерес до конструктивної діяльності, треба, по – перше, мати достатню кількість матеріалу, а по- друге забезпечити належне керівництво з боку вихователя. Для гри в приміщенні й надворі потрібні також різні набори настільного будівельного матеріалу, а вихователь повинен навчити дитину різних способів користування матеріалом, або навчити її, сюжетному будівництву з різних деталей.

Для дитини 2 року життя подальший сенсорний розвиток та розвиток дій з предметами – одна з головних сторін виховання.

У процесі будівельних ігор вихователь вчить дітей спостерігати розрізняти, порівнювати і співвідносити частини будівлі, запам'ятовувати і відтворювати прийоми конструювання, зосереджувати увагу на послідовності дій. Для того щоб ефективно керувати будівельною грою малят, педагогові необхідно добре знати психофізичні особливості дітей і закономірності розвитку ігрової та будівельної діяльності, методику навчання малят.

Протягом третього року життя за умови цілеспрямованого впливу дорослих дитина поступово переходить від звичайного маніпулювання й елементарних

цільових дій до специфічного використання матеріалу. Діти починають «будувати» і тоді гра набуває нового характеру, стає конструктивною. Під час гри дитина вперш починає називати свої будівлі свідомо, коли помічає схожість тієї яка випадково зроблена нею самою з якимись спорудами. Наприкінці третього року життя дитина починає заздалегідь виявляти намір зробити щось з будівельного матеріалу і вже свідомо вибирає ті деталі, які більш підходять до даної споруди.

У дітей першої молодшої групи потрібно викликати інтерес до будівельного матеріалу. Дітей знайомлять з кубиком, цеглинкою, призмою. Діти створюють 8-10 простих конструкцій. Знайомлять з формою деталей, величиною, різним розташуванням на площині, вчать розрізняти поняття: великий – маленький, широкий – вузький, правильно виконувати вказівки дорослого.

Заняття проводяться в I половину дня, вихователь в присутності дітей виконує просту споруду. Спочатку заняття проводяться з невеликою підгрупою дітей (5-6 чол.) поступово кількість їх можна збільшити. Споруди нескладні важливо, щоб діти могли створювати ці споруди для своїх ігор, запам'ятовували і приміняли прийоми конструювання, вміли підбирати необхідні деталі. Спочатку дітей вчать будувати споруди з одних деталей (з кубиків – будинок для півника) на слідуєчому занятті з цеглинок – доріжку для ляльки, потім поєднують на занятті кубики та цеглинки. Діти відмічають різницю між кубиком та цеглинкою.

Спочатку будують кожен предмет окремо в різних варіантах, потім пропонують дітям зробити 2-3 конструкції зразу. Дітей навчають прикладати деталі, накладати одна на одну, замикати простір, робити нескладні перекриття. Необхідно навчати дітей добиватися точності в роботі дітям не зразу вдається рівно накладати деталі. Для цього можна запропонувати дітям поправити пальцями деталі, бажано, щоб в конструкції діти добивалися гармонії кольорів.

На перших заняттях вихователь спочатку запрошує дітей погратися кубиками, поступово залучаючи всіх дітей. Коли вона впевнилася в зацікавленості всіх дітей тоді залучає їх роботи.

Необхідно мати дрібні іграшки для обігрування: лялечки, звірят, транспорту тощо. Важливо, щоб ці відповідали розмірам споруди. Вихователь допомагає розгорнути ігровий сюжет, спочатку сам розпочинає гру, поступово розгорнути ігровий сюжет, спочатку сам розпочинає гру, поступово залучаючи дітей.

Отже, основне завдання дорослого – навчити дитину не механічно копіювати будівлю, зроблені ним, або будувати тільки щось одне, заучене, а підвести дитину до розуміння того що з кубиків можна будувати, та до елементарного планування своїх дій. Зрозумівши такі можливості дитина швидко почне ускладнювати свої будівлі і на кінець третього року життя почне будувати за власним задумом або за завданням вихователя.

Діти краще пізнають і запам'ятовують властивості будівельних матеріалів, якщо вихователь знайомлячи з ними порівнює між собою кубик – з цеглинкою, брусок – з призмою. Порівнюють за схожістю, а потім підкреслюють різницю. (Що цей предмет нагадує). На що він схожий? Для цього потрібно попередньо проаналізувати всі властивості даної деталі (у кубика всі боки однакові, він добре стоїть, в цеглинки боки різні – ці довгі та широкі – 2 короткі).

До конструктивних іграшок, які використовуються в I молодшій групі відносяться і настільні ігри: площинна кольорова мозаїка, геометричні вкладки, що складаються з квадрата та круга, розрізані на 3-4 частини, сюжетні вкладки, розрізані навпіл картинки тощо.

Для дітей 2,5 -3 років корисні також і елементарні конструктори, що складаються з невеликої кількості деталей (3-5), які легко з'єднуються (бруски, коліщата і круглі палички, в яких є отвори, які відповідають діаметрові паличок). З цих деталей діти конструюють візок, столик тощо.

Керуючи будівельними іграми дітей цього віку, слід перш за все збагачувати уявлення про навколишнє життя, передбачати можливість застосування у грі уявлень, які на той час мають місце. Треба надати можливість вправлення у повторних будівельних іграх.

До переходу в II молодшу групу діти повинні оволодіти елементарними прийомами конструювання орієнтуватися на площині, створювати найпростіші перекриття. Вихователь вчить дітей самостійно виконувати завдання за зразком, розрізняти деталі за формою, кольором; називати деталі будівельного матеріалу.

У дітей 4-го р. життя розвиваються більш точні впевнені рухи. Але задум в цей період у дітей ще стійкий, діти швидко переходять від конструктивної діяльності до інших ігор. У дітей з'являється інтерес до самостійних дій, розвивається вміння працювати в колективі.

В II мол. групі використовуються такі типи занять:

- а) за показом;
- б) за зразком;
- в) за умовою;
- г) за задумом.

Перші декілька занять присвячені закріпленню знань набутих в I мол. групі. Перш ніж показати як будувати, вихователь називає деталі будівельного матеріалу і пропонує повторити й запам'ятати назви деталей. Закріплює їх назви і під час підготовки та прибирання деталей.

Дітей об'єднують по 6-8 чоловік та займаються з кожною підгрупою окремо. Як на заняттях так і в вільній діяльності знайомлять дітей з навколишнім предметним світом та формують конструктивні вміння. Важливо так організувати роботу, щоб навчання було для дитини цікавим, розвивальним, та сприяло грі. Основна увага приділяється навчанню дітей формоутворюючим рухам: накладати деталі, будувати башточки, меблі, машинки тощо. Щоб зацікавити малюків до виконання навчального

завдання вихователь використовує мотивацію. Наприклад не просто побудувати будиночок для зайчат, а й допомогти їм заховатися від дощу й вітру. Така мотивація дозволяє вихователю не тільки включати в навчально – виховний процес гуманний контекст, але й активно підводити дітей до сюжетних ігор. В таких ситуаціях діти краще сприймають конструктивні завдання та успішно їх вирішують.

Якщо в I мол. групі діти більше виконували всі дії за показом вихователя з чітким словесним поясненням, то в II мол. групі діти будують за зразком вихователя: коли вихователь будує зразок і після його аналізу будують самостійно за зразком.

Вихователь навчає дітей точно-відтворювати зразок, щоб потім отримані знання, діти могли вільно використовувати в самостійних спорудах. Для цього дітям показують різні варіанти і тієї споруди та різні способи її виконання.

Пропонуючи новий зразок, вихователь дає відповідні пояснення. Потрібно запропонувати 2-а зразка.

Потрібно проводити заняття по задуму дітей де діти зможуть самостійно використовувати отримані навички та вміння.

Дітей вчать підтримувати порядок на робочому місці, розкласти матеріал та розбирати в тому порядку як показав вихователь. Матеріал розкладається перед кожною дитиною в тій кількості, яка необхідна для спорудження даної конструкції, а поряд кладуть іграшки для обігрування.

Дуже важливо створити атмосферу цікавого довірливого спілкування з дітьми. Вихователь включається в ігри дітей, своїм прикладом показує зразки рольової поведінки. Веде мову з малюками від імені казкового персонажу. Вихователь сприяє формуванню дитячого колективу, заохочує ігрові об'єднання, виховує доброзичливе відношення до діяльності до одноліток, підтримує невпевнених, стримує тих дітей, які схиляються до лідерства

Значну роль у керівництві конструктивною діяльністю дітей відіграє уміння педагога швидко і своєчасно допомогти дітям у здійсненні їх задуму, надати їм технічну допомогу.

У доборі необхідних матеріалів вихователь сама повинна уміти добре будувати, досконало володіти різними технічними прийомами зведення споруд. Систематично спостерігаючи за тим, як будують діти, вихователь повинна ставити перед ними нові завдання, показувати нові прийоми, прагнучи до того, щоб діти удосконалювали свої вміння. Необхідно постійно підтримувати творчу ініціативу дітей, допомагати їм переборювати труднощі.

Діти не відразу сприймають об'ємність споруди, діти більш зводять лише фасад споруди, а не весь дім. Лише після спостереження дітей підводять до розуміння того, що дім – це об'ємна споруда. Дуже корисно будувати для малят різні споруди, які обігруються в іграх; у процесі будівництва найлегше пояснити дітям об'ємність споруди (дім треба збудувати так, щоб в нього могла зайти лялька).

Найскладнішим для дітей молодших груп є планування споруди, додержання пропорційності частин. Щоб полегшити цей процес рекомендують дітям давати іграшки відповідного розміру.

Коли вихователь будує в присутності дітей вона пояснює, які саме деталі використовує і чому. В процесі будівництва вона правильно називає всі частини будівлі, підкреслюючи, які саме деталі будівельного матеріалу потрібні і для чого.

Пояснення повинні тривати 3-4 хвилини.

Використовуючи різні прийоми навчання поради, показ дій, участь в грі – вихователь привчає малят активно використовувати будівельний матеріал в іграх. Велику увагу потрібно приділяти тому, як зробити споруду стійкою, добиватися правильної послідовності дій. В кінці заняття вихователь дає позитивну оцінку дитячим спорудам, а в II мол. групі відмічає сам процес

роботи (як діти підбирали матеріали, виконували окремі дії) та її результати (правильність спорудження, акуратність в роботі).

На заняттях вихователь частіше використовує підтримку та заохочення дітей ніж заборону та наказування. Важливо враховувати індивідуальні особливості дітей дітей й намагатися, щоб кожна дитина відчувала свою самостійність. Дорослі проявляють інтерес до самостійного конструювання малюків, підбадьорюють їх, радіють їх знахідкам, створюють емоційно-насичену атмосферу, яка сприяє розвитку дитячої творчої активності.